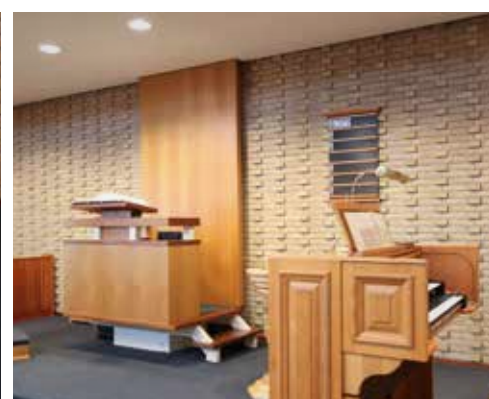

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

AAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Den Helder

14/02/2019
jaargang 97

nr **20**

In 2008 wijdt het Reformatorisch Dagblad enkele artikelen aan de problematiek van kleine kerkelijke gemeenten. Daarbij komt ook ouderling G. van Belzen uit Den Helder aan het woord. Over 'zijn' gemeente merkt hij onder meer op: 'Den Helder is een uithoek, een eiland bijna. Wie nóg verder wil, kan alleen de boot nog nemen. Dat heeft ook een voordeel. De mensen gaan hier niet zo

gaww lopen. De gemeente vormt een hechte groep mensen. Men is nu eenmaal sterk op elkaar aangewezen. Noord-Holland heeft de naam geestelijk een koude provincie te zijn. Misschien is dat waar, maar ook in het koude noorden vind je warme plekjes. Den Helder bijvoorbeeld. De Heere heeft ons nog nooit vergeten. (...) De God van Elía leeft nog, ook voor Den Helder'.

Aanhoudend bedelen

Aan de discipelen is een vraag gesteld (vers 30), maar het antwoord komt van de Meester Zelf. Eigenlijk is het antwoord een verwijt aan het adres van de Schriftgeleerden en Farizeeën. Zij dachten gezond te zijn en het Koninkrijk der hemelen te beërven.

Die gezond zijn, hebben den medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn. Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaren tot bekering.

Lukas 5:31b, 32

Wat was de aanleiding van deze woorden? De Heere Jezus was uitgegaan en zag een tollenaar, met name Levi. Daar zat een zondig Adamskind. Waar zag Jezus hem? Zittende in het tolhuis, midden in de zonde die hem helemaal in beslag nam. Daar was hij mee bezig en dat vervulde zijn hart. Maar dan ziet Jezus hem met een alwetende blik, die doordringt tot in zijn binnenste delen. Dit zien legt in één ogenblik heel zijn zondige bestaan open. Er gebeurt iets waartegen hij zich niet kan verzetten. Kent u door ontdekkend licht ook uw zonde en zondige bestaan?

Toen klonk dat korte bevel: 'Volg Mij'. Dan lezen we zo eenvoudig: 'En hij alles verlatende...'. Enkele woorden met een diepe inhoud. Toen Levi met zijn zonde bekend gemaakt was en zijn zondige bestaan opengelegd was, kon hij het in dat oude leven niet meer uithouden.

Dat ontdekkend licht van de Geest des Heeren werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid. Dan stellen we geen voorwaarden, maar is er een onvoorwaardelijk volgen: '...stond op en volgde Hem'. Hij had in enkele ogenblikken gezien Wie de Heere was in Zijn heiligheid en rechtvaardigheid. Hij had zichzelf leren kennen in zijn vloekwaardigheid, maar had ook iets mogen zien in

Christus, Die hem riep tot Zijn wonderbaar licht. Het komt straks in de vruchten van zijn leven openbaar, als hij Hem een grote maaltijd aanricht en vele anderen nodigt. Daaruit blijkt zijn liefde tot Jezus en de naaste. De hoofdsom van de wet wordt in praktijk gebracht.

Weerstand en murmuring

Ook daar, tijdens de maaltijd, zal Jezus het Woord gesproken hebben. Dat Woord dat nooit ledig wederkeert en doet wat Hem behaagt. Bij Levi mocht het vrucht dragen. Maar we zien ook een andere kant. Er ontstaat weerstand bij de Schriftgeleerden en Farizeeën.

Ze gaan murmureren tegen de discipelen. Ze zijn het niet eens met wat Jezus doet en stellen een vraag aan de discipelen: 'Waarom eet en drinkt gij met tollenaars en zondaren?'

Tollenaars en zondaren waren minderwaardige mensen in de ogen van de Schriftgeleerden en de Farizeeën. Met zulke mensen zat je niet aan tafel. Waarom laat de Meester Zich in met zulke zondige mensen? De weerstand en de vijandschap in hun hart komt openbaar. Zij kenden Mozes en de profeten, onderhielden de wetten en waren Abrahams zaad. Ze meenden zoveel rechten te hebben.

Hier zien we de weerstand tegen de vrijmacht Gods. Hoe ligt dat in uw leven? Hebben we er al onder leren buigen zoals David: 'Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig'. Dat is zo'n goed plaatsje, dan doet de Heere het nooit verkeerd. Een vraag aan de discipelen wordt door Jezus beantwoord. Dan gebruikt Hij een beeld uit het dagelijkse leven. Wanneer gaan we naar de dokter? Niet als we gezond zijn, want dan hebben we hem niet nodig. Als u zich ziek voelt, gaat u naar de dokter, opdat hij u helpen zou. U vertelt uw klachten en hoopt dat hij een geneesmiddel voor u heeft.

Zo is het ook geestelijk. Als wij niet door Gods Geest ontdekt zijn, dan voelen we ons zo slecht nog niet. Dan kunnen we het best uithouden zonder en buiten God. We nemen onze godsdienstplichten waar en stellen ons geweten gerust. Als de Heere er niet aan te pas komt, dan leven we verder ons eigen leven. Maar als ik aan mijn

ds. K. Boeder,
Dirksland

In dit nummer

4 Commentaar:
De westerse staatsschuld

6 Theologische
School [5]

20 Onvervulde
beloften voor Egypte
en Assyrië

- 2** Het Goddelijk welbehagen
- 3** Het zien op Jezus in Zijn leven [7]
- 5** Momenten in de christenreis [2]
- 7** Al deze woorden [7]
- 8** 100 jaar De Saambinder [7]
- 9** Leren lezen [5]
- 10** Boekennieuws
- 12** Jeugdtribune
- 13** Kerknieuws
- 15** Berichten
- 16** Kerkdiensten

Het zien op Jezus in Zijn leven [7]

geestelijke kwaal ontdekt word, dan ga ik voelen dat ik doodziek ben.

Aan de kwaal ontdekt

Nu gaat een mens meestal niet meteen naar de dokter en hebben we nog wel wat middeltjes ter genezing. Maar des te dieper we aan de kwaal ontdekt worden en des te meer de kwaal erger wordt, krijgen we die hemelse Medicijnmeester nodig. Wat wordt het dan ook een wonder als ik mag horen dat Hij nu juist voor zo'n ellendige zondaar gekomen is. Niet voor rechtvaardigen, maar om zondaren te roepen tot bekering. O, als zij Zijn stem eens mogen horen, dan springt de ziel op van vreugde. Dan komt er hoop in het hart. Zou het dan voor zo één als ik ben nog kunnen? Zulke zondaars, die het alleen maar verzondigen kunnen, gaan leren wie ze zijn en blijven. Veel hebben ze in Hem gezien, net als Levi, Hem gevolgd en dan te moeten leren sterven aan alles wat van jezelf is. Dat is een weg die tegen ons vlees ingaat en toch zo profijtelijk is, als het geleerd mag worden. Het drijft bij tijden des te meer uit naar de troon der genade om nader onderwijs. Want dat volk moet al dieper ontdekt worden aan zichzelf, opdat er een verloren zondaar overblijft. Een volk dat leert dat de kwaal dodelijk is, voor wie Jezus noodzakelijk wordt in het leven. Dan wordt het waar: 'Geef mij Jezus of ik sterf, want buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf. Zulken kunnen alleen nog op genade hopen en als een arme bedelaar om genade smeken. Want verder dan: 'Genâ, o God, genâ, hoor hoe een boeteling pleit', komen ze niet meer. Toch kunnen ze Hem niet loslaten, tenzij Hij hen zegent.

Aanhoudend bedelen

Kent u dat aanhoudend bedelen als een verloren zondaar? 'Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaren tot bekering'. Hooft u? Geen rechtvaardigen, maar zondaren worden met God verzoend, door Jezus Christus en Die gekruisigd. Hij laat nog aan uw hart leggen:

'Gij die God zoekt in al uw zielsverdriet, Houdt aan, grijpt moed, uw hart zal vrolijk leven; Nooddriftigen veracht Zijn goedheid niet; Nooit zal Hij Zijn gevangenen begeven'
Psalm 69:13

Isaac Ambrosius

Uit: "Het zien op Jezus" Isaac Ambrosius (uitg. Den Hertog).

3. Van de doop van Jezus (vervolg)

Indien dit zo geweest is, zo heeft Christus Zelf, geen zonden hebbende om die te belijden, zeker Zijn gebed tot een ander einde gedaan, maar tot wat einde? Sommigen zeggen: tot datzelfde einde als Hij in het algemeen Zijn gebed gedaan heeft, bij Johannes 17, of Zijn Vader Zijn kerk wilde bewaren in de eigheid en waarheid, of Hij Zijn kerk wilde verheerlijken, opdat zij één zou zijn, gelijk Hij en Zijn Vader één waren. En bijzonder dat er velen door Zijn dienst mochten bekeerd worden, waarmee Hij nu een begin had gemaakt.

Anderen menen dat Hij op deze tijd gebeden heeft om hetgeen net na Zijn gebed gevolgd is, te weten dat de Heilige Geest zou nederdalen en dat de Vader Zijn Zoon zou verheerlijken door een getuigenis uit de hemel. Gewis, de tekst spreekt van Zijn gebed. De opening van de hemel is daarna geschied, zodat die schijnt aan te wijzen wat de inhoud van Zijn gebed geweest is. Nog een reden: als wij overdenken dat Christus nu gereed stond om Zijn intrede te doen in dat grote werk van onze verlossing en van de prediking van het Evangelie, dan is het zo vreemd niet dat wij besluiten dat Hij gebeden heeft om de zichtbare verzegeling van Hem tot dit werk en deze bediening, door het nederdalen van de Geest.

5. Waarom moest de Heilige Geest op Jezus nederdalen?

Ik antwoord, om deze redenen:

- 1) Om Johannes te voldoen; want dit teken was Johannes gegeven toen hij begon te prediken: 'Op Welken gij den Geest zult zien nederdalen, en op Hem blijven, Deze is het Die met den Heiligen Geest doopt' (Joh. 1:33).
- 2) Om Christus Zelf te zalven en af te zonderen tot Zijn bediening: 'De Geest des Heeren HEEREN is op Mij, omdat de HEERE Mij gezalfd heeft, om een blijde boodschap te brengen den zachtmoedigen, enz. (Jes. 61: 1, 2).

6. Van wat waarde was het dat de Heilige Geest Zich op deze tijd zou openbaren, en waarom in de gedaante van een duif? Op het eerste antwoord ik dat de Geest Zich geopenbaard heeft, omdat:

- 1) het geestelijk Koninkrijk en de scepter van Christus in en door welke Hij alle volkeren in eeuwigheid zou regeren, nu nabij was.
- 2) omdat de Geest nu op een bijzondere wijze zou wedergegeven worden.
- 3) omdat het in het begin van het Evangelie zeer nodig was dat een volkomen en gevoelige vertoning van de gehele Drie-eenheid geschiedde. Dit was de grootste vertoning die ooit op aarde geweest is: elke Persoon van de Drie-eenheid geeft een gevoelig getuigenis van Zijn tegenwoordigheid.

Het tweede: Waarom in de gedaante van een duif? Daarvan zijn verscheidene redenen gegeven, zoals:

- 1) om te tonen de onschuld, zuiverheid, eenvoudigheid, binnelijkheid en liefde van Christus.
- 2) om te tonen wat onnozelheid en onschuld er behoren te zijn in degenen die gedoopt zijn.
- 3) om te vervullen het voorbeeld van Noachs vloed. (wordt vervolgd)

De westerse staatsschuld

De wekenlange shutdown van Trump heeft de Amerikaanse staatsschuld flink omhoog doen schieten. Het is waarschijnlijk dat de toekomstige generatie Amerikanen het armer zal krijgen dan de huidige.

ds. G. Clements,
Gouda

De actuele staatsschuld bedraagt inmiddels het enorme bedrag van \$ 22 biljoen. Biljoen is een getal met 12 nullen. Tot nu toe heeft geen enkele regering er serieuze aandacht aan besteed. Wanneer een president de belastingen zou verhogen en de uitgaven besnoeien, zou hij worden weggestemd.

Laat ons niet vergeten dat de Europese schulden zich op vergelijkbare wijze ontwikkelen. Afgesproken begrotingsregels worden veelvuldig overtreden. Het is een bedenkelijk patroon dat de gehele westerse wereld aangaat. De gevolgen kunnen op de lange duur niet uitblijven. Meestal

De schuldenlast van de westerse wereld bepaalt ons bij de geestelijke crisis waarin we verkeren.

maken Bijbelse christenen zich bezorgd over het morele verval van de westerse samenleving. Maar als ergens de onverantwoordelijkheid blijkt, is dat in de schuld die wij onze kinderen nalaten. Wij lijken wel op een man die zijn zelfbeheersing kwijt is. 'Gij hebt lekkerlijk geleefd op de aarde en wellusten gevolgd' (Jak. 5:5).

De Bijbel

In de Schrift zijn er meerdere teksten die over schuld en leningen gaan. Schulden maken is blijikbaar van alle tijden. De wijze Salomo waarschuwde al voor lenen vanwege het risico dat je de terugbetaling niet nakomt. 'Het is beter, dat gij niet belooft, dan dat gij belooft en niet betaalt' (Pred. 5:5). Als je niet terugbetaalt, ben je een goddeloze. 'De goddeloze ontleent en geeft niet weder' (Ps. 37:21). Of je wordt slaaf van degene je geleend heeft: 'Die ontleent, is des leners knecht' (Spr. 22:7).

De Bijbel wijst op de verkeerde geest die achter onverantwoord lenen schuilgaat. Het is een teken van ontevredenheid. 'Maar als wij voedsel en deksel hebben, wij zullen daarmee vergenoegd zijn' (1 Tim. 6:8). De Heere Jezus waarschuwt tegen onnodige verspilling. 'Vergadert de overgeschoten brokken, opdat er niets verloren ga' (Joh. 6:12).

Zuinigheid en spaarzin worden daarentegen positief gewaardeerd, vooral met het oog op het nageslacht. 'De goede zal zijn kindskinderen doen erven' (Spr. 13:22). Wanneer je enkel leeft voor jezelf en geen zorg draagt voor je huisgenoten, ben je erger dan een ongelovige. 'Doch zo iemand de zijnen en voornamelijk zijn huisgenoten niet verzorgt, die heeft het geloof verloo-

chend, en is erger dan een ongelovige' (1 Tim. 5:8).

De gevolgen

De Bijbel spreekt ook over de kwalijke gevolgen van te grote schulden. Het leidt tot overheersing! 'Want de HEERE uw God, zal u zegenen, gelijk als Hij tot u heeft gesproken, zo zult gij aan vele volken lenen; maar gij zult niet ontlennen; en gij zult over vele volken heersen, maar over u zullen zij niet heersen' (Deut. 15:6). Er wordt in deze tekst een direct verband gelegd tussen schuld en overheersing. Schulden maken is de kortste weg naar onvrijheid. De westerse samenlevingen hebben deze vermaning in de wind geslagen. 'Gij zult niet ontlennen!' Wat er in de praktijk precies zal gebeuren, valt moeilijk te voorspellen. We kennen het voorbeeld van de schulden crisis van Griekenland. Het land ligt aan het infuus van bevriende naties. Maar er is meer. De beroemde haven van Piraeus is verkocht aan China. Mozes' waarschuwing voor 'overheersing' in situaties van crisis en schuldsanering is zeker niet denkbeeldig. Het kan nog erger uitpakken, zoals we in nazi-Duitsland in de jaren dertig hebben gezien. Duitsland koos onder de druk van de crisisjaren en de torenhoge herstelbetalingen voor een dictatoriaal regime dat de wereld meezoog in een verwoestende oorlog.

Lemen voeten

De schuldenlast waaronder de westerse wereld gebukt gaat, bepaalt ons bij de geestelijke crisis waarin wij verkeren. De toename van de financiële schuldenlast is geen verschijnsel dat op zichzelf staat. Christus heeft voorzeggd dat de mensen, voorafgaande aan de wederkomst, zullen zijn als in de dagen van Noach en Lot: 'eten, drinken, trouwen, kopen, planten en bouwen' (Luk. 17:26-30). 'Zij zullen zijn geldgierig, roekeloos, meer liefhebbers der wellusten dan liefhebbers Gods' (2 Tim. 3:2-4). Het einde zal zijn: 'En verdierf hen allen' (Luk. 17:29).

Daniël zag hetzelfde gebeuren in een visioen over de koninkrijken van deze wereld. De laatste koninkrijken staan op voeten die 'ten dele hard zijn en ten dele broos' (Dan. 2:42).

Is daarmee onze tijd niet treffend getypeerd? Wij lijken van ijzer, maar staan op lemen voeten. Gezegend de mens die mag behoren tot dat andere Koninkrijk waar alle schuld volkomen is betaald. 'Het zal al die koninkrijken vernalen, en tenietdoen, maar zelf zal het in alle eeuwigheid bestaan' (Dan. 2:44).

Evangelist wijst de weg

Zo wandelt een bedroefde man met een pak op zijn rug door het veld. Hij staat op een kruispunt in zijn leven. Terug naar de Stad Verderf, dat gaat niet meer. Maar waar hij naartoe moet, dat weet hij niet. Hij zou willen vluchten, maar hij weet niet waarheen. En zo roept hij wanhopig uit: **Wat moet ik doen om zalig te worden?**

ds. B.J. van Boven,
De Valk-Wekerom

Juist op dat kruispunt ontmoet hij een man. Zijn naam is Evangelist. Hij is in de Christenreis het beeld van een van God gezonden dienstknecht. Zie eens hoe voorzichtig hij met deze pelgrim omgaat. Hij vraagt eerst waarom hij zo huilt. Hij krijgt ten antwoord dat hij uit het boek begrepen heeft dat hij veroordeeld is om te sterven en dat daarna het oordeel komen zal. En het eerste (sterven) dat wil hij niet, en het tweede (God ontmoeten) dat kan hij niet!

Beproevend

Dat is voor Evangelist aanleiding om verder te vragen! Hij zegt niet: 'O, u bent vast een christen, want christenen kennen zulke vragen'. Nee, hij gaat hem beproeven door erop te wijzen dat het leven met zoveel ellende gepaard gaat, dat het misschien wel beter is om te sterven. En dan komt openbaar waar deze pelgrim mee loopt. Dan roept hij uit: 'Als ik ga sterven, dan ben ik bang dat ik door dat zware pak op mijn rug, dieper zal vallen dan het graf, in de hel!'

Wat ligt hier een duidelijke les in voor iedere hemelgezant. Leg niemand haastelijk de handen op. Maar stoot ook niemand af. Wat dan wel te doen? Beproeven. Op een eerlijke manier wijzen op de ernst van het leven en op de zekerheid van het sterven. En wat is het dan een wonder als openbaar komt dat een arme zondaar niet zozeer

loopt met de gevolgen van de zonden, maar veel meer met de zonden zelf. En dat dat pak van zonden hem nu waardig maakt om naar de hel verwezen te worden.

Waarschuwend

Dan verandert de toon bij Evangelist: 'Als u zich zo voelt, waarom staat u dan stil?' Er is haast bij! U bent ieder ogenblik in groot gevaar! En dan moet de arme man het eerlijk belijden: 'Omdat ik niet weet waar ik naartoe moet gaan.'

O, dan heeft Evangelist een boodschap. Hij geeft hem een perkamenten rol met daarop de woorden: 'Vlied de toekomstige toorn'. Daarop wordt hij zo bedroefd, omdat hij niet weet waarheen hij vluchten moet. Met grote ernst wordt hij gewezen op een klein, eng poortje. Maar hij ziet het niet. Het is verborgen voor zijn ogen. Wat tekent Bunyan teer en treffend de toestand van een ziel die zo onder het Woord verkeert en de weg niet weet. Aan de ene kant zijn alle waarschuwingen voor hem of haar. Aan de andere kant is Christus, de Poort, een grote verborgenheid. En als u zulke mensen vraagt: Ziet u dan Christus niet? Dan zijn ze eerlijk gemaakt en zeggen: 'Nee, Hij is verborgen voor mijn ogen'. Zulke mensen gevoelen zich zo ellendig, als ze door anderen maar worden opgejaagd met woorden als: 'Vlucht toch gewoon naar Jezus', en: 'Neem Hem toch tot uw Zaligmaker aan'. Ze beleven tot in het diepste van hun ziel dat het eenvoudiger is om een ster van de hemel te plukken dan dat ze Jezus zouden kunnen aannemen. Het is zo totaal onmogelijk. En ze gevoelen zich zo nameloos blind. Opmerkelijk dat Evangelist dat dan toch niet zegt! Hij waarschuwt wel en wijst vriendelijk op de enige weg tot behoud: de Poort. Maar hij weet ook best dat deze pelgrim er van zichzelf nooit komen kan.

Bemoedigend

Evangelist daalt nog iets lager af. Hoor, hij vraagt: 'Ziet u dan daar ook niet een schijnend licht?' Voorzichtig antwoordt de arme man: 'Ja, ik geloof van wel'. Ernstig krijgt hij de boodschap mee: 'Houd dat licht dan in het oog en ga er recht op af. U zult daar het poortje wel zien. Daar zult u wel verder horen'.

Zo is de stem van de ware Evangeliedienaar ook bemoedigend. Wat een wonder immers als een arme zondaar door de prediking eens een ontsluiting ontvangt vanuit Gods Woord. Als de mogelijkheid van zalig worden in dat ene lichtpuntje wordt beleefd. Dat geeft moed. En zo trekt een arme pelgrim voort door de woestijn.

*'Waarom bent u bedroefd?',
zo vraagt Evangelist,
'Mijn ziel is in gevaar,
en weet dat het God mist!'
'Wel, vlied dan nu Gods toorn,
en zoek de veiligheid!'
Gods toorn gevoelt hij wel;
de Poort is een verborgenheid.*

(wordt vervolgd)

De talen Hebreeuws en Grieks

Student G.P. van Nieuw Amerongen en ds. J.M.D. de Heer

Laten we maar met de deur in huis vallen. Het zijn niet de eenvoudigste vakken voor de studenten. Het leren van twee compleet nieuwe talen, Hebreeuws en Grieks, is een hele kluit. En toch proberen we samen deze talen te onderzoeken. Waarom? Omdat het de Heere behaagde om Zichzelf in deze talen te openbaren.

ds. J.M.D. de Heer,
vakdocent
Theologische School

In de beginjaren van onze Gereformeerde Gemeenten waren er slechts enkele predikanten die onderwijs hadden gekregen in de Bijbelse talen. Dat waren predikanten die uit andere kerkverbanden overkwamen, zoals ds. W. den Hengst en ds. J.D. Barth. Verreweg de meeste predikanten konden geen Hebreeuws en Grieks lezen. Gods Geest leidde hen in de verborgenheden van zalig worden. We zijn verwonderd over het geestelijke inzicht dat de Heere hen gaf. En dat zonder kennis van Hebreeuws en Grieks.

Drie talen

Waarom doen we op de Theologische School toch ons best om de Bijbel te lezen in de grondtalen? Het belangrijkste antwoord is dat de Heere Zichzelf in deze talen openbaarde. Dat moeten we maar op ons laten inwerken. De Heere bracht Abram vanuit Ur der Chaldeeën in Kanaän. Daar ontwikkelde zich het Hebreeuws

zoals we dat uit de Bijbel kennen. In later eeuwen, de tijd van de Perzen, werd het Hebreeuws verdrongen door het verwante dialect het Aramees (of Chaldeeus). Zodoende zijn delen uit de Bijbelboeken Ezra en Daniël in het Aramees geschreven. Wie de kanttekeningen bij de Statenbijbel leest, komt in die hoofdstukken de afkorting 'Chald' tegen. Die taal wordt niet apart geleerd op onze school in Rotterdam, dat zou te ver voeren.

Het Grieks is de taal van het Nieuwe Testament. We zien daarin een bijzondere leiding van Gods voorzienigheid. Het Grieks was de wereldtaal in de dagen van de Heere Jezus. Toen de apostelen uitgingen om de boodschap van de gestorven en opgestane Zaligmaker te verkondigen, konden ze overal met het Grieks terecht. Mede daardoor werd de boodschap van het Evangelie snel verspreid.

Waarom krijgen de studenten in Rotterdam les in de Bijbelse talen? Het andere antwoord is dat kennis van de grondtalen een dieper inzicht geeft in wat de Heere heeft bedoeld.

Eigen woordenschat

Nog een keer de vraag: Waarom krijgen de studenten in Rotterdam les in de Bijbelse talen? Het andere antwoord is dat kennis van de grondtalen een dieper inzicht geeft in wat de Heere heeft bedoeld. De Statenvertaling mogen (en moeten) we zien als een bijzonder geschenk van de Heere. Mannen met veel kennis van de talen en met Godsvreze hebben de Bijbel vertaald. Hoe groot dat geschenk ook is, het is niet mogelijk om alle bijzonderheden uit de grondtalen over te brengen in het Nederlands. Elke taal heeft namelijk zijn speciale manier van uitdrukken, een eigen grammatica en een eigen woordenschat. Daar hebben de Statenvertalers soms ook mee geworsteld, zo blijkt uit de kanttekeningen.

Een voorbeeld. In Genesis 30:8 horen we Rachel zeggen dat ze 'worstelingen Gods' heeft geworsteld met haar zus Lea. Kanttekening 11 geeft twee mogelijkheden om deze tekst uit te leggen. Die twee liggen ver uit elkaar. In de tweede mogelijkheid had Rachel zielenworstelingen met God.

In de eerste mogelijkheid had ze 'zeer grote, zware, uitnemende' worstelingen. Deze uitleg heeft te maken met de Hebreeuwse grammatica. De overtreffende trap kan in het Hebreeuws ook worden weergegeven door de toevoeging 'Gods'. Zie bijvoorbeeld de uitdrukking 'stad Gods' in Jona 3:3. Het heidense Ninevé was een geweldige grote stad. Zeker geen stad die voor God aangenaam was.

Harde strijd

Vanuit het Hebreeuws kunnen we dus

vertalen dat Rachel heel zwaar gestreden heeft met Lea en wel in een vleselijke strijd. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat het leven van Rachel in die richting wijst. Ze had gewonnen, zo zei ze in Genesis 30:8, toen ze in een zondige weg een kind kreeg. Bitter sprak ze tot Jakob: Geef mij kinderen, anders sterf ik (Gen. 30:1). Toen ze een kind kreeg, begon ze direct over een ander kind (Gen. 30:24). En toen ze haar tweede kind kreeg, riep ze uit: Smartenkind! (Gen. 35:18). Dit voorbeeld laat zien hoe belangrijk het

is om het taaleigen van de grondtalen te doorgronden, om zo de zin en mening van Gods Geest te verstaan. Daarom proberen we samen met de studenten de Bijbelse talen te leren. Met alle begrip dat het een hele kluit is. En in het besef dat zelfs een grondige kennis van de Bijbelse talen de zeven zegelen van Gods Woord niet kan wegnemen. Dat kan alleen de verhoogde Middelaar!

(wordt vervolgd)

RUBRIEK AL DEZE WOORDEN [7]

Is dat nu zo erg?

TIEN GEBODEN VOOR ONS

'Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben,' zo klinkt het nadat God gezegd heeft Wie Hij is en hoe Hij werkt. Hij is de Verbondsgod, Die afzondert onder de bediening van het genadeverbond en Die zondeslaven verlost.

Déze God vraagt nu om Hem te kennen en te erkennen als de enige en waarachtige God. Dit is de positieve eis van het eerste wetswoord. 'Hem te kennen en te erkennen', daar heeft Hij immers recht op. Omdat wij door Hem geschapen zijn. Maar ook omdat Hij ons leven zo leidt dat we nu onder de verkondiging van 'al deze woorden' verkeren. 'Hem kennen en erkennen' strekt ook tot de zaligheid van elk mens die dit hoort. Vandaar dat ieder persoonlijk in het enkelvoud wordt aangesproken. 'Gij zult...!', de HEERE bedoelt jou, steeds weer persoonlijk. Hij wijst met Zijn vinger naar jou: 'gij zult...!' De Heere heeft namelijk zorg om jouw welzijn, besteedt daarom zielszorg aan je. Waarover is Hij dan bezorgd? Over je ziel en zaligheid. Uiterlijk ben je weliswaar

geen heiden, maar er moet sprake zijn van innerlijke, totale verlossing. Uit het diensthuis van de zonde- en werelddienst. Een zondeslaaf moet en kan door wederbarende genade een gehoorzaam kind van God worden. Daarom hoor je elke zondagmorgen 'al deze woorden' van de Sinai. Zodat je zult weten wat zonde is en er om genade gevraagd zal worden. Zodat je zult voelen wat de zondeslavernij inhoudt en je om de Verlosser gaat roepen.

Daarom vraagt deze God heel ons hart en heel ons leven: Hem eren en liefhebben, aan en over Hem denken, naar Hem verlangen, in Hem geloven en verblijden, Hem aanroepen en met Hem wandelen, Hem vertrouwen en bedoelen.

Dit wordt geëist van mensen met een hart vol van duisternis en afwijking. Een leven vol van verleiding en dwaasheid. Waarin het tegendeel blijkt van kennen en erkennen: de Alwetende weet dat we onszelf jammerlijk bedriegen, wanneer we ons hart en leven geven aan iets of iemand buiten Hem. Dat is onze ondergang, want er is maar één God. Dus we bedriegen onszelf als we ons hart gegeven hebben aan iets wat geen God is; als we ons leven vullen met...(?) Een leven vol van 'wat geen-god is'. Een hart vol van 'niet-god' en een leven

vol van 'zelf-god' zal jammerlijk eindigen. Leunen en steunen op een afgod is alleen maar schijn en inbeelding.

Dit is de kénzonde tegen het eerste gebod: afgoderij. Een woord dat je vaker hoort. Maar wéét je ook wat het echt inhoudt? Wat het concreet betekent in jouw leven? Waar is je hart nu vol van? Waar leef je voor? Wat heeft al je aandacht en liefde? Waar denk je aan als je wakker wordt? Wat kan je alleen maar gelukkig en blij maken? Als dat iets anders is dan 'de HEERE uw God', dan is dat zuivere afgoderij. En deze afgoderij voert ons zeker naar de afgrond. Hoezeer dat je afgod verborgen is voor de mensen. Ja, zelfs voor jezelf. Dát is nu Gods zorg over jouw ziel. Vandaar dit allereerste wetswoord. Hij kent ons hart en de vele mogelijkheden en verleidingen. Bedrieg je toch niet. Vergis je niet. Er is maar één waarachtige eeuwige God. En je hebt maar één hart en één leven. De vormen van afgoderij zijn heel verschillend, maar het wezen is hetzelfde: lucht en leeg. Wee, als je er te laat achter komt wat afgoderij werkelijk is, in jouw dagelijks leven.

v. A.

'Maar wat zullen we dan zingen?'

Al in het eerste nummer van De Saambinder (november 1919) stond de rubriek Onderwijs. P.L. Lamoré uit Borssele memoreerde toen dat er in de Gereformeerde Gemeenten drie scholen waren: Borssele, Lisse en Opheusden. Schoolverenigingen waren er in Aagtekerke, Hoedekenskerke, Middelburg, Rilland en Rotterdam.

A. Bel, Vlaardingen

In de loop van de jaren werd steeds melding gemaakt van openingen van nieuwe scholen. Maar ook werd aandacht geschonken aan het onderwijs zélf. Zo schreef A. van Bochove uit Rotterdam een vijftal artikelen over het zingen. Van Bochove was jarenlang hoofd van de Rehobothschool en ook was hij lange tijd als hulpdocent verbonden aan de Theologische School.

Zingen was toen geen verplicht vak. Dan maar niet zingen op school? 'Nee', schreef Van Bochove, 'het is onze plicht het zangonderwijs in ere te houden. In het Oude Testament hebben muziek en zang een grote plaats. En dat is in het Nieuwe Testament niet tenietgedaan. We horen van Eén Die met Zijn discipelen de lofzang zong vóór de donkere gang naar Gethsémané. En we lezen van Paulus en Silas die Gode lofzangen zongen in de kerker in Filippi. En Paulus wekt de gemeente op elkaar te stichten met psalmen en geestelijke liedekens.'

Maar, zo vraagt Van Bochove verder, hoe zullen we zingen en wát zullen we zingen? Ja, die vragen zijn moeilijk te beantwoorden. Het gaat niet aan om alleen afbreken-de kritiek te geven, we zullen er ook iets positiefs tegenover moeten stellen. En dan zijn er zo veel meningen dat de mogelijkheid bestaat dat velen van mijn lezers, zo zegt Van Bochove, het niet met mij eens zullen zijn. 'Is dat zo, wees dan zo eerlijk en schrijf het mij. Wellicht leren wij van elkaar. Dat is dus afgesproken.'

A. van Bochove

Zulk soort moeten wij niet
'Valt de melodie, de wijs van de liederen ook onder de kritiek? Zeker, want daar liggen ook gevaren. Er zijn heel wat wijsjes, vooral in de bundels van de openbare scholen te vinden die beter in de danszalen thuishoren dan in de school. Wie herinnert ze zich niet uit zijn eigen kinderjaren, die liedjes die voor de helft uit zinloze woorden bestaan en voor de andere helft uit *la la la*.

Wat we ook moeten weren zijn die sentimenteel klinkende versjes die buiten alle ware godsdienstzin om gebruikt worden om de kinderen in een bepaalde stemming te brengen. Van Bochove verwijst dan naar 'Aan de oever van een snelle vliet' en naar het lied van de houtzaagmolen, waar zes planken vallen, bestemd voor een doodkist. Die liedjes kunnen zorgen voor tranen, maar zijn dat echte tranen? Laten we bedenken wat Calvijn zegt: 'Alle gezangen die alleen tot zoetheid en tot vermaak van de oren geschikt en bestemd zijn, betamen de eerwaardigheid van de gemeente niet en mishagen God ten hoogste.'

Vervolgens benadrukt Van Bochove dat vooral psalmen gezongen zullen worden. 'En dan niet, zoals dat vaak gebeurt, om de beurt Psalm 25 en 42 en 68 en 84, maar dat beoefend zullen worden de moeilijke psalmwijzen.'

Grote gevaren ziet Van Bochove in veel liederen die voorkomen in christelijke zangbundels. 'Gevaren, omdat in zo veel liederen een leer verkondigd wordt dat Jezus maar aan te grijpen is tot zaligheid, een leer die met onmacht en onwil van de mens geen rekening houdt, die de kinderen de ogen sluit voor het gevaar waarin zij leven en hun een geloof opdringt buiten vernieuwing van het hart om.' Over het al dan niet zingen van kerstliederen op school bestond verschil van mening. Van Bochove liet ze wel zingen. 'Maar ik aanvaard niet alles wat de bundels bieden. Juist de kerstliederen, wat spreken ze niet dikwijls van een Jezus, 'geboren voor u en voor mij'. Zulk soort moeten wij niet.'

Uit Sions zalen

'Maar wat zullen we dan zingen?' zo vraagt Van Bochove in het laatste artikel. 'En dan heb ik maar één antwoord: zoeken, in alle bundels die je tegenkomt. En beslis dan zelf. Een lijst van liederen samen te stellen waarmee iedereen tevreden is, ik denk dat dit onmogelijk is.'

Met een opmerking en een vraag over versjes van Ledeboer eindigt Van Bochove zijn artikelen. 'Ds. Ledeboer heeft voor kinderen zeer aardige versjes gemaakt. Hij weet zo echt de kindertoon te treffen. Maar wie bezorgt er eens een melodie voor?'

Een vraag die in 1929 gesteld werd en in 1991 beantwoord werd. Toen verscheen de bundel 'Uit Sions zalen'. Vijftien liederen van Ledeboer komen in deze bundel voor, compleet met melodie.

(wordt vervolgd)

Een uurtje voor de klas

‘De jeugd heeft de toekomst’, wordt weleens gezegd. Kinderen hebben een heel leven voor zich, vol ontdekkingen, uitdagingen, ontwikkeling en groei. Ze beginnen aan een enerverende reis: een zoektocht naar wie ze zijn en naar wie ze gaan, worden voor deze tijd, maar bovenal in het licht van de eeuwigheid. En wat is er mooier dan een stukje van die reis te mogen meebeleven en een bijdrage te mogen leveren aan die ontwikkeling?

Werkgroep
Onderwijs van het
deputaatschap KGJO

Dat is nu precies het mooiste aan het beroep van leraar’, vertelt Jan Willem Nieuwenhuyzen. Als directeur van twee reformatische basisscholen in Middelburg, de Herman Faulkeliuschool en de Petrus Immensschool, staat hij met beide benen in het reformatisch onderwijs. Hijervaart de vreugde van dit werk. ‘Je bent een gids voor jonge mensen en je helpt hen zich te ontwikkelen en te leven naar Gods Woord. Psalm 78 vertelt: ‘Wij zullen het niet verbergen voor hun kinderen, voor het navolgende geslacht vertellende de loffelijkheden des HEEREN, en Zijn sterkheid, en Zijn wonderen, die Hij gedaan heeft’. Dat is een verantwoordelijke, dankbare en mooie taak, die ik met liefde aanvaard. Leraar is zonder twijfel het mooiste beroep dat er is!’

Een voorrecht

‘In de media wordt het onderwijs niet altijd positief neergezet. Dat scheidt

een verkeerd beeld van het leraarsvak’, vertelt Van Nieuwenhuyzen. ‘Ik vind het een voorrecht om dit werk te mogen doen en medeverantwoordelijk te zijn voor de ontwikkeling van kinderen. Het werk is divers, uitdagend en de waardering die je krijgt, is vele malen groter dan in veel andere beroepsgroepen. Je werkt in een hecht team van collega’s met een gedeelde ambitie.

Samen zet je je iedere dag in om voor de kinderen een veilige en inspirerende omgeving te creëren, waarbij je probeert elk kind de aandacht te geven die het nodig heeft. De een is heel zelfredzaam, terwijl een ander af en toe een schouderklopje of juist een strenge blik nodig heeft om verder te kunnen. Om te zien hoe deze kinderen zich ontwikkelen, hoe ze opbloeien en hoe ze mede door jouw hulp uitgroeien tot sterke, zelfbewuste persoonlijkheden is prachtig. De grootste zegen is als ze in hun jonge jaren de genade van de Heere mogen ontvangen.’

‘Het is een ervaring die ik veel meer mensen gun’, zegt Van Nieuwenhuyzen. ‘Ik wil dan ook benadrukken hoe bevredigend een baan in het onderwijs is, of dat nu het primair of het voortgezet onderwijs is’. Om dat te kunnen ervaren, zijn bestuurders uit het primair en voortgezet onderwijs de campagne “Uurtje voor de klas” gestart. Binnen dit project kunnen geïnteresseerden, die nu misschien een heel ander vak uitoefenen, kennismaken met het onderwijs en ervaren hoe het is om voor de klas te staan op een reformatische basisschool of middelbare school. Zo’n dagdeel bestaat uit een kennismaking, achterliggende informatie en inspiratie en natuurlijk daadwerkelijk een uurtje voor de klas staan onder begeleiding van een leraar of lerares. De invulling van dat uur is vrij. Je zou kunnen denken aan iets over jezelf vertellen, een groepsgesprek, het vertellen van een verhaal, voorlezen uit de Bijbel, muziek maken of samen zingen. Het lijkt misschien spannend, maar dat is nu juist de bedoeling, zegt Van Nieuwenhuyzen. ‘Je zult namelijk zien hoe warm en toegankelijk zo’n groep is. Als je iets van jezelf geeft, dan krijg je altijd iets van de kinderen terug. Ze zijn eerlijk, openhartig en ze staan open voor iets nieuws. Je zult zien dat zo’n ‘uurtje voor de klas’ sneller voorbij is dan je zou willen.’

Gedeelde verantwoordelijkheid

Kinderen tot ontwikkeling brengen is al een voorrecht, maar om dat te mogen doen vanuit het Woord van God maakt het nog mooier. Het is een verantwoordelijkheid die we niet alleen mogen, maar ook moeten nemen. Samen hebben we de taak om onze kinderen op te voeden en te onderwijzen in de leer naar de Godzaligheid. Zo willen we hen de juiste bagage meegeven voor de reis in dit leven, biddend of de Heere het werk van onze handen wil zegenen en dat Hij de kinderen voor Zijn rekening neemt voor een toekomst bij Hem.

Is leraar worden iets voor jou?

Lijkt het je leuk om een uurtje voor de klas te staan? Kijk dan snel op uurtjevoordeklaas.nl en meld je aan.

Dit artikel is geschreven vanuit de werkgroep ‘Meer Leraren in het PO’

Reageren kunt u naar p.kieviet@versluijsschool.nl

Boekennieuws

"Woorden van Wijsheid voor doopouders", ds. A. Schreuder; uitg. De Banier, Apeldoorn; 108 blz.; € 9,95.

Woorden van Wijsheid voor doopouders

De serie "Woorden van Wijsheid" is opnieuw uitgebreid met een boekje, nu vooral bestemd voor doopouders die tot opvoeden geroepen worden. Voordat de doop plaatsvindt, wordt immers hun ja-woord gevraagd op drie indringende vragen. Er wordt een eed afgelegd, waar de Heere op terugkomt. Wat een plechtig ogenblik, als de Heere wordt beloofd te zullen opvoeden in de lering en vermaning des Heeren.

Ik hoop dat ook onze jongeren dit boekje zullen lezen. De inhoud bestaat niet uit een breedvoerige uiteenzetting van het doopformulier, maar onze geliefde broeder neemt de Schrift ter hand. Troostvol en tot bemoediging is het te lezen hoe in het Oude Testament ouders in tijden van diep verval geroepen werden tot de taak van de opvoeding. Omdat ze het van de Heere verwachtten, ontvingen ze hemels onderwijs en uitzicht. In het Nieuwe Testament staan woorden van de opperste Wijsheid centraal. Het laatste hoofdstukje wijst op de bekende woorden van Petrus uit zijn preek op de Pinksterdag: 'Want u komt de belofte toe en uw kin-

deren en allen die daar verre zijn, zovelen als er de Heere onze God toe roepen zal'. Het is verleidelijk uit het boekje te citeren, maar men leze zelf. Om toch iets van de inhoud te laten proeven, volgt één citaat: 'Is het geen ontzaglijk wonder dat de Heere bij de Heilige Doop zegt: 'Ik ben nog dezelfde God als ten tijde van Abraham. Bij Mij moeten kinderen gebracht worden om te leren dat Ik God ben, Die alleen volkomen kan zalig maken en behouden? Woorden die vragen om knieënwerk.

Het boekje is heel geschikt om te geven bij een doopsbediening, maar ook aan jongeren. De Heere gebiede er Zijn Zegen over.

ds. B. van der Heiden, Alblasserdam

"Gelouterd en geheiligd", L. Vogelaar; uitg. Gebr. Koster, Barneveld; 100 blz.; € 12,50.

Gelouterd en geheiligd

Het leven van ds. J. Hagestein is een bewogen leven. De ziekte multiple sclerose zorgt ervoor dat hij zijn ambt als predikant van de Gereformeerde Gemeente van IJsselmonde maar drie jaar kan uitoefenen.

Johannes Hagestein wordt in 1914 in Schiedam geboren. Als kind heeft hij reeds indrukken van dood en eeuwigheid. De benauwdheid die de Heere werkt in zijn jonge hart doet hem uitroepen: 'Heere, ik kan U niet meer missen; mocht Gij Uzelf aan mij openbaren'. De liefde die in zijn ziel daalt is groot, als de Heere spreekt: 'Jakob heb Ik liefgehad, en Ezau heb Ik gehaat'.

Als kind weet Johannes dat hij predikant moet worden, maar voor zijn omgeving verzwijgt hij dit. Als zijn onderwijzer hem vraagt wat hij later wil worden, zegt hij: 'Schilder'. Op zeventienjarige leeftijd roept de Heere hem tot het ambt. In 1945 wordt hij toegelaten tot de Theologische School. Kort daarna krijgt hij verkering met de acht jaar oudere Helena Hoogerwerf.

Op 21 oktober 1948 wordt kandidaat Hagestein door dr. C. Steenblok bevestigd in de gemeente van IJsselmonde. De intredeprek is uit Romeinen 1:16: 'Want ik schaam mij des Evangelies van Christus niet, want het is een kracht Gods tot zaligheid, een iegelijk die gelooft'. Namens de classis Rotterdam spreekt ds. H. Ligtenberg sr. ('Stoet'n Herman') hem toe. Hij verhaalt hoe gemeenteleden Smijtegelt aanvielen dat er mensen in de gemeente waren die meer gaven hadden. Waarop hij antwoordde dat er in Middelburg

mensen waren die beter konden kleppen dan de klepperman, maar deze was ervoor aangesteld.

De ziekte multiple sclerose verzwakt de jonge predikant. Op de classisvergadering van 1951 licht ds. M. Blok de emeritaatsaanvraag toe: 'Ds. J. Hagestein moet nog 38 jaar worden en thans reeds, nog zo jong, kan hij zijn gemeente niet meer dienen'. Op 18 oktober 1957 haalt de Heere Zijn dienstknecht thuis. De rouwdienst wordt geleid door ds. H. Rijksen. Op de begraafplaats spreekt ds. A. Verhagen over de gelijkenis van de arbeiders in de wijngaard. 'Kan Ik niet met het Mijne doen wat Ik wil, zeide de heer des wijngaards, toen alle arbeiders, zowel zij die vroeg als zij die laat tot de arbeid waren geroepen, een penning ontvingen?'

De arbeid van ds. Hagestein was kort, maar de Heere weet de zegen op deze arbeid.

R. van Kralingen, Rijssen

Boekennieuws

“Uw uitnemende liefde: 52 wekelijkse meditaties”,
ds. J.W. Verweij;
uitg. Gebr. Koster,
Barneveld;
189 blz.; € 15,90

Uw uitnemende liefde: 52 wekelijkse meditaties

De titel van het boek is ontleend aan het Hooglied, ‘wij zullen Uw uitnemende liefde vermelden’. De bruid in het Hooglied kan niet hoog genoeg opgeven van haar Bruidegom. Haar hart vloeit over nadat zij door genade in de binnenkamers werd ingeleid en haar onuitsprekelijke dingen werden geopenbaard. Het is de eenzijdige liefde waarmee Christus Zijn uitnemende liefde laat verkondigen in de uitwendige roeping tot ieder die onder die arbeid der liefde mag verkeren. Veel meer nog in de inwendige roeping trekt Hij krachtadig en onwederstandelijk. In de wedergeboorte wordt het beeld Gods in het hart verheerlijkt. Onze emeritus, broeder Verweij, bemediteert op Schriftuurlijk-bevindelijke wijze die uitnemende liefdedaden in 52 meditaties.

Bij het doorlezen van de meditaties valt het op hoe dicht onze broeder bij de Bijbeltekst blijft en hoe Christocentrisch die is. Het was voor mij een verkwikking de meditaties te lezen. Ontdekkend, lokkend, leidend, maar ook onderwijzend. Graag geef ik u een voorbeeld:

‘Wil de uitnemende waarde van deze enige Borg en Zaligmaker betekenis krijgen, dan moet u erop rekenen dat de Heilige Geest in en door de spiegel van de volmaaktheid van u niets overlaat dan

een vervloekte zondaar en zondares. Daarom wordt voor dezulken al wat aan Hem is gans begeerlijk! De liefde van Christus is een liefde van welwillendheid van de stilte der eeuwigheid. Maar ook een liefde van weldoen in de tijd. Hoe beschaamd worden Gods kinderen als zij, onder de liefde van dat weldoen, gaan verstaan en beleven dat God in Hem Zijn gewilligheid openbaart voor zulke onwilligen. Heeft dat uw tegenstand verbroken? De onbevattelijke liefde tot de eer en verheerlijking van de geschonden deugden Gods, om deze op te luisteren in Zijn Borgtochtelijke gehoorzaamheid. De eeuwige en onbevattelijke liefde Gods waarmee Hij Zich Borg voor Zijn Kerk stelde om haar in de verzoening van de zonden met God te verzoenen’.

ds. A.A. Brugge, Lethbridge (Can.)

“Tot een volkomen verzoening”,
J. Kriekaard;
uitg. De Banier,
Apeldoorn;
99 blz.; € 12,95.

Tot een volkomen verzoening

Van de hand van J. Kriekaard uit Oud-Beijerland verscheen een boekje met als titel: “Tot een volkomen verzoening”. Het onderschrift luidt: “Het Avondmaalsformulier uitgelegd aan jongeren”. Nu is er al veel verschenen op dit gebied. Het is dan ook niet eenvoudig om daarin nog onderscheidend te zijn. Toch is dit Kriekaard goed gelukt.

Hij richt zich in zijn Voorwoord vooral op jongeren die overwegen om belijdenis des geloofs af te leggen of zich daarop al aan het voorbereiden zijn. Op een zeer toegankelijke manier neemt hij de (jonge) lezer mee langs de instelling van het Heilig Avondmaal, het gebruik van dit sacrament door de eeuwen heen en ook hoe het formulier zoals wij dat kennen onder ons is terechtgekomen. Daarna werkt hij het formulier grondig en helder uit. Hij bedient zich daarin van een helder en gemakkelijk leesbaar taalgebruik. Waardevol zijn de citaten van een reeks van oudvaders waarmee ieder hoofdstuk wordt afgesloten.

Al lezend merk je dat de auteur wil binden aan de Schrift, aan de belijdenis en aan de bronnen uit het verleden. Ieder hoofdstuk is voorzien van gespreksvragen. Het zou verleidelijk zijn om enkele citaten toe te voegen. Ik wil mij beperken tot één citaat. In zijn

uitleg van het tweede stuk van de zelfbeproeving schrijft Kriekaard: ‘Wees niet te snel met het deelnemen aan het Heilig Avondmaal. Echt, anders valt het tegen. Als je niet enige kennis van de Heere Jezus in je hart hebt, dan kun je niet met vrucht de dood des Heeren verkondigen. (...) Je hebt enige kennis van de Heere Jezus nodig. En wanneer laat de Vader Zijn Zoon zien? Wanneer ontmoet een zondig mens de Heere Jezus en wordt er iets van het geloof in deze belofte wakker gekust? Dat is daar waar er zo’n onvervulde honger komt naar de Heere Jezus dat het niet meer uit te houden is buiten Hem’. We kunnen dit boekje van harte aanbevelen bij jong en oud. Het is eerlijk, evenwichtig en Schriftuurlijk-bevindelijk.

ds. A.T. Huijser, Sliedrecht

De Waarheid en de leugen

A. Janse-Pieterman, Rijssen

De tafel is al lang gedekt. Moeder wacht tot Esmee uit school komt. Ze komt wel twintig minuten later thuis! 'Waarom ben je zo laat?' vraagt moeder bezorgd.

'Irma had nog een lang verhaal te vertellen. Daarom ben ik nu pas thuis'. Moeder gelooft Esmee. Maar... het klopt niet: Esmee moest nablijven op school. Zeg jij altijd de waarheid? Ben jij te vertrouwen? Misschien moet je wel zeggen: Niet altijd. Soms zeg ik iets of doe ik iets wat niet zo is. Wat eerlijk dat je dit wilt toegeven. De duivel is de grootste leugenaar die bestaat. Hij is al begonnen in het paradijs om leugens te vertellen. 'Is het

ook dat God gezegd heeft ...?' (Gen. 3:1). Hoe erg is het dat Adam en Eva geloofden in de duivel. Ze geloofden in een leugen. Zo zegt de duivel misschien ook wel dingen tegen jou die niet waar zijn: 'Je bent nog zo jong, je hoeft nu nog geen nieuw hart te krijgen'. Of: 'Ieder kind doet zonden, dat geeft niet. Dat hoort bij het leven'. De duivel wil je van de Heere en Zijn dienst afhouden. Ervaar je de macht van de duivel? Of geloof je dat Gods Woord waar is en klem je je hieraan vast? Ik hoop het. Want Eén zegt de waarheid en is de Waarheid. De duivel kwam in de woestijn op Christus af. Hij wilde Hem tot zonde verleiden. Maar Christus zei: 'Ga weg, satan; want er staat geschreven: Den Heere uw God zult gij aanbidden en Hem alleen dienen' (Matth. 4:10). Bid maar

of je zo op Christus mag (gaan) lijken. 'Hij is de Weg, de Waarheid en het Leven'. Ken jij deze Waarheid al?

vervolgverhaal

58

Palko de kleine evangelist

J.W. van den Berg

De priester leest hardop. Duidelijk kan Palko de woorden verstaan: 'Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof; en dat niet uit u, het is Gods gave. Niet uit de werken, opdat niemand roeme.'

Palko kijkt om het hoekje van de deur. Hij ziet hoe vader Malina enkele bladzijden omslaat en na een korte pauze hoort hij hem verder lezen: 'Niet uit de werken der rechtvaardigheid, die wij gedaan hadden, maar naar Zijn barmhartigheid heeft Hij ons zalig gemaakt, door het bad der wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes'.

Stil gaat Palko naar binnen en zet zich op een bankje. 'Goede morgen', wenst hij. 'Palko', zegt zijn vriend, terwijl hij zijn hand door het haar van de jongen haalt. 'Palko,

het is inderdaad een goede morgen voor me, de beste morgen die ik ooit heb gehad. Een morgen zoals Maria beleefde toen zij haar opgestane Meester zag bij het lege graf.

'Bent u niet meer bedroefd?' vraagt Palko blij.

'Nee, mijn zoon, integendeel. Ik ben gelukkig, héél gelukkig. Jou kan ik het vertellen, want jij zult het begrijpen en blij zijn met mij. Ik heb vannacht de weg gevonden naar jouw Zonneland, naar het land waar de zon nooit, nooit ondergaat. Ik kan je

nu een duidelijk antwoord geven op de vraag, die je me eens stelde. Ja Palko, ook ik heb de Heilige Geest ontvangen. Zoals de druppel die de grote, machtige zon in zich had, zo woont nu ook in mijn hart die grote, machtige Heilige Geest. De Zon der gerechtigheid is gekomen om in mij te wonen en mij genezing te geven onder Zijn vleugelen. Dank God met mij Palko, dat Hij ook al mijn zonden vergeven heeft. Ik heb de hele nacht niet geslapen, maar het was de heerlijkste, de wonderlijkste nacht van mijn leven'.

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Barendrecht,
ds. B. Labee te Veenendaal;
Te Leiderdorp,
ds. H. Brons te Vlaardingen.

Bedankt:

Voor 's-Gravenzande,
ds. C. van Ruitenburg te Krimpen a/d IJssel;
Voor Moerkapelle,
ds. H. Brons te Vlaardingen.

EMERITAATSAANVRAAG DS. VAN ECKEVELD

Na 42 jaar te hebben mogen dienen in de gemeente van Zeist, deelde onze predikant ds. J.J. van Ekeveld in november aan de kerkenraad mee met emeritaat te willen gaan. De gevolgen van zijn ziekte, Multiple Sclerose, in combinatie met zijn leeftijd, noodzaakten hem te verzoeken hem uit actieve dienst te ontheffen.

Tijdens de vergadering van de classis Utrecht (vrijdagavond 18 jan.) is deze aanvraag van de kerkenraad behandeld in aanwezigheid van afgevaardigden, deputaten art. 49 DKO van de PS Noord-West (ds. G.J.N. Moens en ds. G. Clements) en gemeente- en familieleden van ds. Van Ekeveld. Nadat preses ds. W. Harinck de acte van losmaking voorgelezen had en een kort overleg van afgevaardigden en deputaten, kon de vergadering van harte instemmen met de aanvraag. Als deputaat art. 49 DKO sprak ds. Moens hartelijke woorden. Hij merkte op dat het altijd de begeerte was van ds. Van Ekeveld om de ene Naam te verkondigen, zowel in Nederland als tot aan de einden der aarde. Binnen de Gereformeerde Gemeenten heeft ds. Van Ekeveld veel mogen betekenen op allerlei terreinen en in vele vergaderingen. Het was zijn verlangen dat de Heere daarvan de eer krijgt en schuldige zondaren de zaligheid. Vervolgens memoreerde de preses hoe de prediking van ds. Van Ekeveld gekenmerkt werd door de teksten waarmee hij door ds. A. Vergunst bevestigd werd (2 Tim. 2:15) en waarmee hij intrede deed (Hand. 4:12). Er zijn in zijn leven momenten geweest van zware beproevingen. Maar de Heere heeft doen

zien op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs.

Ds. Harinck bedankte ds. Van Ekeveld voor de manier waarop hij zijn ambtelijke weg ging: altijd op zoek naar verbinding, binnen het kerkverband, maar ook over kerkmuren heen. Hij sloot af met de woorden uit 2 Timotheüs 4:22: 'De Heere Jezus Christus zij met uw geest'.

Als laatste richtte ds. Van Ekeveld zich tot de classis. Het is hem een wonder dat de Heere Jezus zulke ontrouwe dienstknechten in Zijn dienst heeft en houdt. De beslissing het emeritaat aan te vragen was moeilijk, maar hij heeft er voor Gods aangezicht vrede op gekregen. 'Wij zijn slechts voorbijgangers. Maar houdt Christus Zijne Kerk in stand, zo mag de hel vrij woeden'. Ds. Van Ekeveld bedankte de classis voor de goede sfeer en de onderlinge verdraagzaamheid, en wenste ieder Gods zegen toe.

De preses verzocht de vergadering ds. Van Ekeveld staande Psalm 89:8 toe te zingen.

Kerkenraad Zeist

NOTULEN CLASSISVERGADERING RIDDERKERK 8 DECEMBER 2018

Ds. G.J. van Aalst opent namens de roepende kerk van Klaaswaal de vergadering op de gebruikelijke wijze. Hij heet iedereen welkom op deze ingelaste vergadering

Er zijn de volgende mededelingen:

Er is een verzoek binnen gekomen van J. Kriekaard, lid van de gemeente van Oud-Beijerland en sinds kort jeugdwerkadviseur. Hij wil graag contact houden met kerkenraden en toerustingsavonden verzorgen over catechese binnen de classes. De preses vraagt of broeders Van Rijs en Teerds deze vraag willen meenemen. Zij organiseren tot op heden altijd een toerustingsavond binnen de classis in juni. Zij gaan akkoord.

In een verder besloten vergadering worden één appelzaak en enkele binnengekomen brieven behandeld.

In de rondvraag worden opnieuw de zorgen over de ontwikkeling van het speciaal onderwijs te Barendrecht naar voren gebracht. In de verslagen komen zorgelijke zaken aan

de orde, zoals het gebruik van de Herziene Statenvertaling en kringgebeden. De preses stelt dat in een eerder stadium gezegd is dat de zorgen door de classis worden gedeeld. Het is een zaak die besproken moet worden. Twee afgevaardigden zullen overleggen met de bestuurders.

Ouderling B. Hooghwerff eindigt de vergadering op de gebruikelijke wijze.

N.J. Teerds, scriba

VERSLAG VERGADERING CLASSIS ROTTERDAM, 11 JANUARI 2019

Ds. H. Brons opent de classisvergadering. Er is een schrijven van de Petrus Datheenschool, nog de enige reformatorische basisschool in Rotterdam, betreffende haar toekomst. Er ontstaat een bespreking over het voortbestaan van deze school. Omdat de ouders het bestuur vormen zal aan hen worden overgelaten welke keuzen zij maken. De classis hecht er erg aan dat de school blijft en de grondslag niet gewijzigd wordt.

Naar de Particuliere Synode, op 9 mei, worden afgevaardigd als primi: de predikanten G.J. Baan, G. Hoogerland, C. van Ruitenburg en A. Verschuure, en de ouderlingen B. Agteresch, M. Bal, K. Bel en G. van der Hoek. Als secundi worden in de genoemde volgorde gekozen: de ouderlingen H. van Elsäcker, G. van Breugel, M.J. de Vries en J.M. de Jonge. De rapportage van de classicale evangelisatiecommissie wordt doorgenomen. De penningmeester licht de begroting 2019 voor 'In de Gouwstraat' toe. De classis gaat akkoord. De coördinator br. J.M. de Jonge licht zijn rapportage toe. Veldwerker E.J. Verbruggen wijst op het werk dat wordt gedaan door de vele vrijwilligers. Daarna geeft hij wat inzicht in zijn werkzaamheden en spreekt over enkele bijzondere ontmoetingen. Dat levert bemoedigende en soms ook verdrietige ervaringen op. De classisvergadering spreekt haar waardering uit voor de werkzaamheden en besluit eenmaal per jaar Verbruggen te vragen iets over zijn werk te vertellen. Het Jaarrapport 2018 van Sirjon wordt doorgelopen. Het blijkt dat 80 procent van het personeel tot onze gezindte behoort. Als de HHK en PKN worden meegeteld, loopt dit op tot 97 procent. Personeelsleden met een

vrijgemaakte of evangelische achtergrond passen volgens de vergadering niet in onze voorzieningen. Het aanwezige lid van de Raad van Advies neemt dit punt mee. Ook het Jaarbericht Cedrah Commissie van Advies 2018 wordt doorgnomen. Er wordt gevraagd naar de samenwerking tussen Sirjon, RST en Cedrah die toch niet door is gegaan. Cedrah-bestuurder T.A. Stoop geeft aan dat er niet is gestreefd naar fusie, maar naar intensieve samenwerking met als doel behoud en versterking van de identiteitsgebonden ouderenzorg. Deze intentie tot samenwerking wordt gedeeld door zowel Cedrah, RST als Sirjon. Cedrah en RST willen een intensieve samenwerking in vaste structuren. Sirjon wil temporiseren en zich meer richten op praktische samenwerking. Een gemeente stelt aan de hand van een notitie de vraag: Als men na echtscheiding toch gaat trouwen, hoe gaan we daar kerkordelijk en pastoraal mee om? De classis maakt er een meer algemene vraag van over de herbezinning en evaluatie van het boekje "De heilige huwelijk staat". Adviseur ds. W. Silfhout zegt dat het goed is om de praktische gevolgen van het boekje over scheiden en hertrouwen nog eens tegen het licht houden. Deze vragen worden doorgestuurd naar de PS Zuid-West.

De commissie Toerusting deelt mee dat er een ambtsdragersbijeenkomst 'Kerkrecht' belegd is op vrijdagavond 12 april. Er komt een nieuwe catechetopleiding in overleg met de CGO en JBGG. Ouderling A.M. Neele sluit de vergadering.

K. Bel, scriba

NOTULEN VAN DE CLASSISVERGADERING RIDDERKERK GEHOUDEN OP 12 JANUARI 2019

Ds. C. Sonneveld opent namens de roepende kerk van Nieuw-Beijerland de vergadering. Er zijn de volgende mededelingen: Vanuit de gemeente Ridderkerk: Ds. G.W.S.

PELGRIM, HOUD IN GEDACHTEN HET VOORUITZICHT VAN DE HEERLIJKHEID DIE VOOR GODS KINDEREN WORDT BEWAARD. DAT ZAL U STERKEN OP UW PELGRIMSREIS.

JOHN BUNYAN

Mulder heeft het beroep naar de gemeente mogen aannemen. De bevestiging en intrede is bepaald op 20 februari.

Ds. Mulder wordt hartelijk welkom geheten in de classis. De benodigde bescheiden zijn in orde. Daarna krijgt hij de gelegenheid om te verwoorden op welke wijze de Heere zijn hart heeft overgebogen om het beroep van Ridderkerk te mogen aannemen. Ds. Mulder wordt door de vergadering toegezongen Psalm 134:3 uit de berijming van Datheen.

Er is een voorstel over de verdeling van de consulentschappen na de overkomst van ds. Mulder. Daarover zijn geen opmerkingen. Er is wel een verzoek van de classis Gouda of ds. Mulder hulpconsulent van Moerkapelle kan worden. Ds. Mulder geeft de nood aan die er is in de classis Gouda. De classis heeft begrip voor de situatie en stemt in met het hulpconsulentschap van ds. Mulder voor Moerkapelle.

1. Jaarbericht Cedrah

De bestuurder van Cedrah, T.A. Stoop, geeft een toelichting op het Jaarbericht. Hij schetst de ontwikkeling van de nieuwbouw van locaties. Het mag, mede doordat de financiering rond is, het komende jaar zijn voortgang vinden. De personele bezetting blijft een punt van zorg. Het is van belang op belangrijke managementposten gekwalificeerd personeel te benoemen, dat voluit werkt vanuit de identiteit van Cedrah. Dat blijkt niet eenvoudig te zijn. Vanuit de vergadering komt de vraag: Cedrah stemt in met de hoofdlijnen van het DMZ-rapport, niet met de gehele inhoud? Stoop antwoordt: DMZ heeft samen met Cedrah en Sirjon gewerkt aan het opstellen van dit rapport. Er is overeenstemming over de inhoud. In het Jaarbericht wordt gesproken over 'instemming met de hoofdlijnen', omdat uit verdiepend onderzoek blijkt dat het potentieel per regio of (kerkelijke) gemeente soms behoorlijk verschilt met de cijfers uit de rapportage. Uit verdiepend onderzoek blijkt dat de leeftijdsopbouw per kerkelijke gemeente sterk verschilt, deze is bepalend voor de vraag naar ouderenzorg.

Er is geen voortgang geboekt in de samenwerking met Sirjon. Dat wordt betreurd. Hoewel er bestuurlijk geen vooruitgang zit in de samenwerking, is er op praktisch niveau een goede samenwerking. De bestuurder doet een beroep op kerkenraden om bij jongeren aandacht te vragen voor het tekort aan personeel. De middelen zijn van overheidswege verruimd, maar personeel is moeilijk te krijgen. Vanuit de vergadering wordt opgemerkt dat er zorgen zijn rondom Oordestaete. Stoop erkent dit en geeft aan dat het niet een-

voudig is om voldoende bewoners uit eigen kring voor dit tehuis aan te trekken. Primair worden ouderen geworven uit de achterban, in de tweede plaats probeert men jongeren aan te trekken.

2. Classicale Evangelisatie commissie M.J. de Vries krijgt gelegenheid de verslagen toe te lichten. Inhoudelijk zijn er geen opmerkingen. De activiteiten mogen al 12,5 jaar plaatsvinden. Er is waardering voor het vele vrijwilligerswerk.

Ouderling J. Voorwinden wordt voor een nieuwe periode door de vergadering herbenoemd. Ouderling A.J. van Rijs moet afscheid nemen vanwege zijn gezondheid. De eerste secundus, ouderling N.J. Teerds zal zijn plaats innemen. Er moet een nieuwe eerste secundus worden benoemd. De tweede secundus, ouderling N. van den Berg, blijft liever tweede secundus vanwege zijn werkzaamheden. Op voorstel zal ouderling L.P. Nieuwenhuijse uit Alblasserdam worden gevraagd.

De preses dankt Van Rijs voor het vele werk wat hij voor de Gouwstraat heeft mogen doen.

3 Jaarbericht Sirjon

Diaken T. Sterk, lid van de Raad van Advies, krijgt gelegenheid een toelichting te geven. In het rapport is aangegeven dat de identiteit van de instelling de nodige aandacht heeft gehad. Dat geldt ook voor de toerusting van ambtsdragers, opdat zij op een juiste wijze met de doelgroep kunnen communiceren. Er is aandacht besteed aan de laatste wilsbeschikking.

In de rapportage is niet verwoord dat Sirjon nauwere samenwerking met andere instellingen betreurt. Sirjon vindt het wel jammer, maar de focus moet meer liggen op praktische samenwerking. Hier kan positief over gerapporteerd worden. Verder zal nauwere samenwerking goed in het oog gehouden worden. Ook binnen Sirjon is sprake van tekort aan personeel vanuit de gezindte. Dit heeft, net als binnen Cedrah, de volle aandacht.

De preses bedankt diaken Sterk voor zijn toelichting en voor het werk wat binnen Sirjon gedaan mag worden.

In een besloten vergadering worden drie appenzaken behandeld.

Als afgevaardigden voor de PS op 9 mei worden gekozen: de predikanten ds. G.J. van Aalst, ds. J. van Rijswijk, ds. M.H. Schot en ds. C. Sonneveld; voor ouderlingen A. Hak, D. Dubbeld, N.J. Teerds en J. Voorwinden. De preses verzoekt ouderling A.J. van Rijs de vergadering te beëindigen.

N.J. Teerds, scriba

Berichten

ZANGAVONDEN

Barneveld

In de kerk van de Geref. Gemeente te Barneveld-Zuid wordt op zat. 2 maart (19 uur) een zangavond gehouden m.m.v. psalmzangvereniging Ethan en koor Zingt Gode Lof. Leiding ds. J. van Laar; collecte voor deputaatschap Evangelisatie.

Benthuizen

Op zat. 23 febr. (19 uur) wordt een psalmzang- en muziekavond gehouden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Benthuizen.

Lisse

Op zat. 16 febr. (19.45 uur) is er een benefietconcert in de Dorpskerk te Lisse, Heereweg 250. Hieraan werken mee: meisjeskoor De Jonge Lofstem (koor van Geref. Gemeente te Lisse) en Katwijks Jong Mannenkoor Sjir El Schaddai. Toegang gratis, collecte voor kindertehuis Watoto Wema centre in Nairobi.

SNUFFELMARKT LISSE

Op zat. 9 maart (9 tot 16 uur) organiseren verenigingen van de Geref. Gemeente Lisse een snuffelmarkt; opbrengst voor Jeugdbond, zending en evangelisatie. Veiling start om 15 uur; locatie: Achterweg-Zuid 33.

KOERS-VAKANTIES

Weet je nog niet wat je in de zomervakantie gaat doen? Schrijf je dan in als staflid van een Koers-vakantie. Er staan verschillende kampen op de planning voor reformatorische jongeren. Zo bieden we hen een gezellige en inhoudsvolle vakantie waar iedere dag de Bijbel opengaat. Om deze vakanties in goede banen te leiden hebben we jou nodig. Wat wordt er van je gevraagd? Enthousiasme, leidinggeven aan de Bijbelstudies, betrokkenheid bij jongeren en een paar vakantiedagen. Voor meer informatie: www.jbgg.nl/koers

REIS NAAR ISRAËL

Het deputaatschap voor Israël en de CGO organiseren een reis naar Israël van 29 april tot 9 mei. Voor deze groep gaan op 5 mei ds. W. Silfhout en ds. D. de Wit voor in een dienst in Kinnereth. U kunt zich opgeven (zie www.dep-israel.nl) tot 1 maart. Mensen die bijvoorbeeld in gezinsverband in Israël zijn en deze dienst willen bijwonen kunnen dat doen. Graag van tevoren opgeven bij A.W.A. ter Harmsel (awaterharmsel@kliksafe.nl) vanwege de beperkt beschikbare ruimte.

AUTISME BIJ AMBTSDRAGERS

Het Platform Autisme in de kerk organiseert op woensdag 15 mei (19.30 uur) een ambtsdragersconferentie over autisme bij ambtsdragers. Er worden twee lezingen gehouden over het spanningsveld tussen de uitoefening van een ambt en autisme. In Platform Autisme in de kerk participeren Dit Koningskind, Helpende Handen, Kennisinstituut christelijke ggz (Kicg) en Op weg met de ander. Locatie: Driestar Educatief (Burg. Jamessingel 2, Gouda); kosten: € 12,50 per persoon. Voor informatie en aanmelding: www.kicg.nl/autismeindekerk

CGO OPLEIDING GODSDIENSTLERAAR

Aan de hbo-opleiding van de CGO kun je een opleiding voor het vak leraar godsdienst volgen. Informatie wordt gegeven op zat. 16 febr. in het gebouw van Driestar Educatief te Gouda. Je kunt op afspraak vrijblijvend een college volgen op een woensdagavond. Voor bevoegde docenten en studenten met een PDG zijn aantrekkelijke vrijstellingen mogelijk.

Op 20 febr. is er een voorlichtingsronde over onze opleidingen (GL- en PW-opleiding en de basisopleiding Theologie).

Kijk op www.cgo.nu/hbo-opleiding

REGIO-AVOND IN DRACHTEN

De Bond van Vrouwenverenigingen houdt op 26 febr. (19.30 uur) een regio-avond in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Drachten. Ds. C.A van Dieren hoopt deze avond te spreken over: 'Genoeg te doen?!' De leiding berust bij ds. A. Verschuure. Er is gelegenheid schriftelijke vragen te stellen, die na de pauze worden beantwoord. De collecte is, na aftrek van de gemaakte kosten, bestemd voor de vakantieweken voor mensen met een beperking, die de Vrouwenbond organiseert.

Voor een goede gang van zaken willen we graag weten op hoeveel personen we kunnen rekenen. Wilt u dit vóór 16 febr. doorgeven via de mail of telefonisch aan de secretaresse van de vereniging Lydia te Drachten: Mevr. S. de Jong-Nicolai, Provincialeweg 23, 9863 PB Doezem; E-mail: rsdejong@kliksafe.nl; tel. 0594-612230. Ook als u niet in de gelegenheid bent om de avond te bezoeken, vragen wij u vriendelijk dit aan haar door te geven.

“

**KWADE OGEN ZIEN
ALLEEN DE ZWEREN
EN FOUTEN VAN
ANDERE MENSEN.**

THOMAS BOSTON

Kerkdiensten

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

ZONDAG 17 FEBRUARI 2019

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalst 16.00 uur ds. A.T. Huijser; Alblasserdam 9.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Barendrecht 16.00 uur (H.D.) ds. G.W.S. Mulder; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Berkenwoude 10.00 uur ds. J. Driessen en 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Bodegraven 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Borssele 9.30 (H.A.) en 14.00 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. J.J. Tanis; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 18.30 uur ds. J. van Rijswijk; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Den Haag-Scheveningen 19.00 uur ds. A. Verschuure; Den Helder 16.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Deventer 10.00 uur ds. R.A.M. Visser en 19.00 uur ds. B. Labee; Dinteloord 14.30 uur ds. K. Boeder; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Dordrecht 15.30 uur ds. W.A. Zondag; Ede 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. M. Joosse; Eindhoven 15.30 uur ds. P. Mulder; Elspeet 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 18.00 uur (H.D.) ds. D.W. Tuinier; Enkhuizen 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enter 14.30 uur ds. S.W. Janse; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.30 uur ds. C. Harinck en 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 18.00 uur (H.D.) ds. B. van der Heiden; 's-Gravenpolder 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; 's-Gravenzande 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. H.A. van Zetten; Haamstede 19.00 uur ds. G.J. Baan; Hardinxveld-Giessendam 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; Hilversum 19.00 uur ds. A. Schot; Hoedekenskerke 16.30 uur ds. C. Harinck; Hoofddorp 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; Houten 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 en 15.30 uur ds. D.W. Tuinier; Kapelle-Biezeling 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; Katwijk aan Zee 10.00 en 17.00 uur ds. E. Bakker; Kortgene 14.00 uur ds. G.J. Baan; Krabbendijke 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Kruijningen

9.30 en 18.00 uur ds. M. Karens; Leerdam 19.00 uur ds. L. Blok; Leiderdorp 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Lelystad 15.30 uur ds. J.B. Huisman; Lisse 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Melissant 19.00 uur ds. M.H. Schot; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur stud. M.L. Dekker; Mijdrecht 19.00 uur ds. M. Joosse; Moerkapelle 18.30 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwe-Tonge 15.30 uur ds. G. Pater; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; Nisse 14.30 uur stud. P.C. Vlot; Nunspeet 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. A. Schot; Oostburg 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Oosterland 18.30 uur stud. M.L. Dekker; Oostkapelle 16.00 uur stud. M.L. Dekker; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. W. Mouw; Opperdoes 10.00 en 19.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Ouddorp 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. G. Pater; Poederroijen 14.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Poortugaal 19.00 uur ds. H. Brons; Poortvliet 14.30 uur ds. P.D. den Haan; Rhenen 15.30 uur ds. H. van der Heiden; Ridderkerk 17.00 uur ds. G.J. van Aalst; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. J. van Rijswijk; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 (H.A.) en 18.30 uur (H.D.) ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 9.30 en 18.30 uur stud. P.C. Vlot; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. H. Paul en 16.30 uur ds. J. Driessen; Rotterdam-Centrum 10.00 en 17.00 uur ds. J.W. Verweij; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. G. Hoogerland; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. J. Schipper; Sliedrecht 11.30 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Soest 9.30 uur ds. W. Harinck en 19.00 uur ds. W. Visscher; Spijkenisse 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. W. Silfhout; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde - De Vecht 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. A. Schreuder; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; Utrecht 13.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 15.00 uur ds. A.J. de Waard; Waarde 18.00 uur ds. S. Maljaars; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Wierden 18.30 uur ds. A. Schreuder; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W.A. Zondag; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zoetermeer 10.00 uur ds. G.J.

van Aalst; Zwijndrecht 9.30 (H.A.) en 17.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. G. Beens.

DINSDAG 19 FEBRUARI 2019

Amsterdam 19.30 uur ds. A. Verschuure; Barendrecht 19.30 uur ds. D. de Wit; Brakel 19.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Middelharnis 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; Stolwijk 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Uddel 19.30 uur ds. A.T. Huijser.

WOENSDAG 20 FEBRUARI 2019

Beekbergen 19.30 uur ds. A. Schreuder; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Elspeet 19.30 uur ds. G. van Manen; Ermelo 19.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 19.30 uur (afscheidsdienst) ds. C. Hogchem; Herkingen 19.30 uur ds. E. Bakker; Hilversum 19.45 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Hoofddorp 19.45 uur stud. P.C. Vlot; Leerdam 19.30 uur ds. G. Pater; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. J. Schipper; Oosterland 19.30 uur ds. M. Joosse; Ridderkerk 14.30 uur (bevestigingsdienst) ds. P. Mulder en 19.00 uur (intrededienst) ds. G.W.S. Mulder; Rijssen-Noord 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Zeist 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld.

DONDERDAG 21 FEBRUARI 2019

Aalburg 19.30 uur ds. W. Mouw; Barneveld-Centrum 16.00 uur (huw.bev.) ds. E.J. Boudewijn; Bodegraven 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. A. Verschuure; Hoogvliet 19.45 uur ds. A. Schreuder; Kampen 14.30 uur (huw.bev.) ds. D.W. Tuinier; Melissant 19.30 uur ds. S. Maljaars; Mijdrecht 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Naaldwijk 19.45 uur ds. W. Visscher; Nieuwer ter Aa 19.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Nieuwerkerk 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Nunspeet 19.30 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Oud-Beijerland 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Poederroijen 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Vlaardingen 19.30 uur (voor de zending) ds. H. Brons.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 17 FEBRUARI 2019

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser en 16.00 uur leesdienst; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Uw zonden zijn u vergeven

Lukas 7:48

In Zondag 7 wordt gevraagd: 'Wat is een waar geloof?' Het antwoord luidt: 'Een waar geloof is niet alleen een stellig weten of kennis, waardoor ik alles voor waarachtig houd, wat God ons in Zijn Woord geopenbaard heeft, maar ook een vast vertrouwen, hetwelk de Heilige Geest door het Evangelie in mijn hart werkt, dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving der zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid van God geschonken is, uit louter genade, alleen om der verdienste van Christus wil!'

Ongetwijfeld zijn er ook in het achterliggende jaar hier en daar nog wel uitzierende zielen geweest, die uitgezien hebben naar het jaar der vrijlating. Zij hebben wel een openbaring van Christus gehad in hun leven, zij hebben weleens mogen staren op het Lam Gods, Dat de zonden der wereld wegneemt, maar zij gaan nog met een openstaande schuld over de aarde. Het Goddelijk recht is voor hen nog niet voldaan. Er zijn wel zaken gepasseerd, beleefd en ondervonden in hun leven, maar de weldaad van de vergeving der

zonden missen ze toch nog. Sommige mensen willen hen gerust stellen door hen te wijzen op verschillende zaken, die wel vruchten van het leven kunnen zijn of zijn, maar zij worden meer en meer bevreesd om met zulke mensen om te gaan, omdat er eigenlijk in de grond van de zaak maar één gegronde en zuiver kenmerk van het waarachtige leven Gods is, namelijk dat zij als een verloren zondaar of zondares hun zaligheid hebben leren zoeken en gevonden hebben in Christus Jezus. Waar is het hun om te doen? Dat Christus, als de Zoon van God, ook tegen hen persoonlijk zegt: 'Uw zonden zijn u vergeven', gelijk Hij dat gezegd heeft tegen de zondares, die Zijn voeten met tranen natgemaakt en met het haar van haar hoofd afgedroogd heeft.

ds. W.C. Lamain

Advertenties

Te huur zeer ROYALE vakantiewoning voor 2 pers. in het buitengebied van Rijssen. Nog vrij van week 10 t/m 15 en week 24 + 26. Tel. 06-82713122
www.weidehoeverijssen.nl

ALBLASSERDAM Kamers te huur voor 3 studentes aan de rand van centrum. Gezamenlijk gebruik van woonkamer, keuken, douche, toiletten, wasmachine en achtertuin. Goede openbaar vervoer voorziening (water)bus naar Dordrecht, Ridderkerk en Rotterdam.
Meer informatie? Bel 06-1103 9799

NIEUW! Net echt hout! De mooiste PVC vloer? Gratis thuisdemo.
DE VLOERENKONING.NL 06-19557166.

Verhuur van onze middenwoning in Nunspeet. Van D.V. vrijdag 2 tot vrijdag 16 augustus. Alleen aan ouder echtpaar.
Inl.: 0341 267972

T.H. 16 t/m 30 aug. ruime woning 6 p. grote tuin. In W'dam, bij "Biesbosch".
Inl.: 0651-370395

T.h. onze tussenwoning 27-7 t/m 9-8 voor **vakantie Nunspeet**, tel: 0341-256262

Ommen/Bergzicht- Hardenberg/ Kl.Belties/Klimberg/Vechtvallei Ameland-Terschelling stacars/chalets
Huur niet duur! Tel. 0512-516096
www.vdsluisvakanties.nl

Wie gaat er met onze groep mee naar ISRAEL? Verdiepingsreis met veel afwisseling. Veel contacten met de inwoners van het land. Met ruimte voor de natuur. Fietsen, varen en jeepsafari. 12 dagen van D.V. 16 t/m 27 september 2019. Info: dbeunder@solcon.nl of 06-21288775.

Uw vakantie in een compleet ingerichte LODGETENT (5 tot 7 pers.)
Direct aan het Lago-Maggiore in Italië. Nederlandse kerkdiensten in omgeving.
Info: 055 7507930 www.familylodges.nl

Vakantie terugverdienen?
www.diskoffer.nl
vakanties met zondagsrust

Voordelig met het hele gezin in eigen sfeer naar zon, water en bergen?
Vanaf € 495,- per week staat uw **stacaravan in Oostenrijk** klaar. Nederlandstalige kerkdiensten en animatieteam voor jong en oud.
Info: www.es-vakanties.nl
of bel: 055 3030083.

VAKANTIEHUIS (Ver)huren?
Boek voordelig direct bij de eigenaar
MIJNVAKANTIESTEK.NL

Op vakantie naar Canada? Kijk op
www.CanadianHolidayRentals.ca
voor **accommodaties en autoverhuur.**

Te huur in Elspeet: nette 4 p. stacaravan, van alle gemakken voorzien, **op rustig bospark** in een prachtige natuur met veel wild. Voor nadere inl., foto's en prijzen:
jadewitte@solcon.nl
tel. 0113573937 / 0616605682.

Ambtskostuums Wilvorst en Roy Robson €50,- korting

KL
KLEIN KLEDING

Sliedrecht - 0184-491012
Zierikzee - 0111-702000
klantenservice@kleinkleding.nl

Bij inlevering van deze advertentie
ontvangt u bij aankoop van uw ambtskostuum
€50,- kassakorting.
Deze actie is geldig t/m 2 maart 2019.

PSALMZANGAVOND + bovenstem
Krimpen a/d IJssel - Oud Ger. Gem.
D.V. za 23 februari - 19.30 u - gratis
Organist: Pieter Heykoop

Mooi vakantie-appartement
in **Hoog Sauerland**.
www.huizesolagratia.net

Row- gelegenheid- koorjurkjes
kindergelegenheidskleding.nl
0577-401193/06-36392103

Uitnodiging

Alle kinderloze echtparen nodigen
wij van harte uit voor onze bijeenkomst
op D.V. zaterdag 23 maart 2019
in kerkgebouw Eben-Haëzer, Dudokdreef 21
(ingang achterzijde) te Barendrecht.

Inloop 14.15 uur, opening 14.45 uur.

Hartelijk welkom!

Onbegrepen wegen
Onze waaroms rondom kinderloosheid

*Revoke wil echtparen met een onvervulde kinderwens
ondersteunen door Contact, Voorlichting en Bezinning.*

Revoke

Reformatische Vereniging
van Ongewild Kinderloze Echtparen

Wilt u meer informatie:
kijk op www.revoke.nl, mail
naar algemeen@revoke.nl
of bel 0318 - 45 65 87.

CAMPING EN CHALETPARK

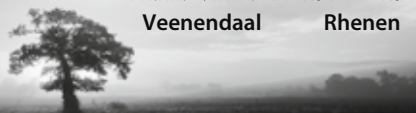
"DE VERBORGEN HOEK"

TE KOOP in FRIESLAND op Chaletpark De
Verborgten Hoek een TOP CHALET 2017
compleet met inrichting. € 75.000,-
info@deverborgenhoek.nl 06-12124312

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

P.H. VAN DER LEER

Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
bij het verzorgen van alleen begravenissen

P.H. van der Leer

T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

BASISSCHOOL
de Wittenberg
SCHERPENZEEL

op goede basis samen groeien

We zoeken (op korte termijn)
enthousiaste en gedreven

- **groepsleerkrachten**
(ONDERBOUW EN BOVENBOUW)
- **onderwijsassistenten**
- **invalleerkrachten**
- **LIO'ers**

Kijk voor meer informatie op onze website

www.dewittenbergschool.nl

H *Heijkop*
Houtsnijwerk
Houtsnijwerk.nl

Uw trouwtekst in hout uitgesneden?
Tel. 0418-551383
www.houtsnijwerk.nl

HELLENBROEK-AVOND

BOEKPRESENTATIE - GOUDA
De Krustriomf van Vorst Messias

D.V. donderdag
21 februari | 19.30 uur

Sprekers:
- Ds. A. Schot
- Ds. D. Heemskerk
- Mw. drs. C.J.J. Clements

Kerkgebouw Ger. Gem. Gouda
toegang gratis
Stichting Gereformeerd Erfgoed
i.s.m. Gebr. Koster
www.gereformeerderfgoed.nl

kina
begrafenisverzekering

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Mediation of bemiddeling nodig?

Bel 030 - 760 10 00 of mail
mr.pjdenboef@jdb-advocaten.nl

Janssens ■ Den Boef
advocaten

ANDANTE
-orgelcentrum-

Uw dealer van

**Johannus Monarke
Content Domus
Viscount Mixtuur**
(Hauptwerk orgels)

- * Ruim assortiment bladmuziek (ook klavar)
- * Verkoop en verhuur, ook voor zaal en kerk
- * Collectie kleine blaasinstrumenten

Industrielaan 26 • Veenendaal • tel 0318 - 50 50 63
www.andanteorgels.nl

*Begrafenisonderneming
de Jongh*

*Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begrafenissen*

	Hardinxveld-Giessendam 0184 - 61 11 54
	Waardenburg 0418 - 65 20 39
	Werkendam 0183 - 70 10 17
	Dordrecht e.o. 078 - 641 27 40
	Nieuw-Lekkerland 0184 - 68 38 38
Dag en nacht persoonlijk bereikbaar.	
H. de Jongh	
D.D.E. Meliëste	
M.K. Ligthart	
A.J. van Lieburg	

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

Koers
VAKANTIES

**Stafleden
gezocht!**
geef jouw vakantie
meerwaarde

Kijk voor de vacatures op www.jbgg.nl/koers

Fides

praktijk voor hulpverlening en diagnostiek

Een vertrouwd adres voor hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen vanuit een Bijbelse visie.

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Somberheid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt bij ons ook terecht voor psychologisch onderzoek, indicatieaanvragen en onderzoek, begeleiding en training van mensen met een verstandelijke beperking.

Bel voor informatie of aanmelding
Tel. 0342 - 41 99 77
Van Breugelplantsoen 1
3771 VM Barneveld
www.fideshulpverlening.nl

Tevredenheid door kwaliteit, met behoud van identiteit

Werken in de Kraamzorg!

Wij zijn op zoek naar oproep kraamverzorgenden

Informatie/sollicitatie
0187-48 91 73 www.shgzorg.nl

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Ds. Labee over:

Onvervulde beloften voor Egypte en Assyrië

Zijn de beloften uit Jesaja 19 al vervuld? Of verwachten we nog de vervulling van deze woorden?

Jesaja 19

Hoofdstuk 19 begint met de last (het oordeel) over Egypte. Dat oordeel is ontzagwekkend: er komt heel spoedig een burgeroorlog. De Egyptenaars zullen de moed verliezen en tevergeefs hun afgoden om raad vragen. Er zal een harde en wrede vorst opstaan. De belangrijke rivier, de Nijl, zal zo afgedamd worden dat het papyrusriet zal kwijnen, de vissen doodgaan en de akkers verdrogen. Als vervolgens de vlas- en lakenindustrie sterk terugloopt, en de mensen hun werk verliezen, ontstaat er sociale onrust. Zelfs de wijzen uit de stad Zoan, waar recht gesproken werd en vele wijzen bijeen kwamen, zijn dwazen en de raadgevers van Faraó zijn onvernunftig geworden. Hun wijsheid baat niet meer en geeft geen oplossing. Indringend klinkt tenslotte de vraag in vers 12a: 'Waar zijn nu uw wijzen?' Die wijsheid van Egypte was immers spreekwoordelijk? Werd Mozes niet onderwezen in de wijsheid van de Egyptenaars (Hand. 7:22)? De HEERE heeft de wijsheid van de Egyptenaars in dwaasheid veranderd. Zij dachten wijzer te zijn dan God, maar zij moeten ervaren dat menselijke wijsheid tekort schiet bij God. Het is aan alle kanten hopeloos. Hoe zal er ooit nog uitkomst uit die verschrikkelijke toestand komen? De Egyptenaars beven als vreesachtige vrouwen...

En dan komt er die wonderlijke wending. In het Bijbelcommentaar van M. Henry lezen we: 'Door de dikke en dreigende wolk van de voorgaande profetie zien wij de zon der vertroosting heenbreken, en het is de zon der gerechtigheid'. In de verzen 18 tot en met 25 lezen we heerlijke beloften.

Vijf steden in Egypte zullen de Hebreeuwse taal spreken. Met een eed zullen zij zich verbinden aan de HEERE der heerscharren. Eén van die steden zal genoemd zijn een stad der versterking. Kanttekening 50 legt uit 'omdat zij tevoren verstoord was geweest of nabij de versterking, maar door de barmhartigheid Gods behouden gebleven'. Er zal zelfs een altaar worden opgericht voor de HEERE en de Egyptenaars zullen tot Hem gaan roepen. Dat is wellicht het heerlijkste in deze verzen: '... en Hij zal hun een Heiland en Meester zenden; Die zal hen verlossen. En de HEERE zal den Egyptenaars bekend worden, en de Egyptenaars zullen den HEERE kennen te dien dage; en zij zullen Hem dienen met slachtoffer en spijsoffer, en zij zullen den HEERE een gelofte beloven en betalen. En de HEERE zal de Egyptenaars dapper slaan en genezen; en zij zullen zich tot den HEERE bekeren, en Hij zal Zich van hen verbidden laten en Hij zal hen genezen' (vs. 20b-22).

Jood en heiden

De Studiebijbel (deel 9 Hooglied en Jesaja, M.J. Paul e.a.) stelt dat 'deze profetie in de geschiedenis niet kan worden aangewezen en de vervulling dus in de toekomst (het eschaton) moet worden verwacht'. Ook M. Henry spreekt op deze wijze: 'Er is ons geen gebeurtenis bekend, waarin deze profetie gezegd kan worden ten volle vervuld te zijn (...). Al de eeuwen door heeft de Heere heidenen willen bekeren. Op de Pinksterdag wordt bij de opsomming van de herkomst van de schare, Egypte nadrukkelijk genoemd. Wonderlijk, de twee volken waar Israël zo veel onder 'geleden' heeft, zullen gezamenlijk de Heere dienen. Het diensthuis (slavenhuis) van Egypte en de grootmacht Assyrië waar de Joodse ballingen jarenlang verbleven, zullen 'elkander liefde en vriendschap bewijzen, als zij beiden de christelijke religie zullen hebben aangenomen' (kt. 62b). De Heere zal Zijn Kerk, om Jezus' wil, door Zijn Geest uit Jood en heiden samenbrengen. Zo heeft Simeon de Zaligmaker (in Luk. 2:32) mogen aanwijzen: 'Een Licht tot verlichting der heidenen en tot heerlijkheid van Uw volk Israël!'

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.